

Pulluk imalâthanelerine yardım hakkında 1/871 numaralı kanun lâiyhası ve İktisat ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Sayı: 6/725

12 - III - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Muamelâtı dahiliyenin himayesi için pulluk imalâthanelerine yardım maksadı ile, İktisat Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 11/III/1931 tarihli iğtimamda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan pulluk kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Türkiye muhiti ziraisinde kullanılan pulluklar cenebî ve yerli markalar olmak üzere ikiye ayrılır. Gümrük istatistiklerine nazaran 1923 senesinden 1928 senesine kadar memlekete ithal olunan cenebî marka pullukların senevî vasatısı, yekûnu 450 000 lira kıymetindedir. umum piyasa satışının %90 nını cenebî pulluklar ve %10 nunu da yerli pulluklar teşkil etmektedir.

Memlekete giren cenebî pulluklar ekseriyetle vaziyeti ziraiyemiz şartlarına uygun değillerdir. Alman veya Çekoslovak fabrikalarının cihan piyasaları için imal etmiş oldukları bittabi memleketimize de ithal edilmekte ve bazı küçük etütlerle pek eüzî tadilâta mazhar olmaktadır; Piyasada satılan cenebî pullukları memleketimize bihakım uygun tipler olmadığı ve kat'iyen esaslı bir etüt mahsulü bulunmadığı bir çok senelerdenberi yapılan tecrübelerden anlaşılmuştur. Bunun içindir ki bazı vilâyat eifteileri nezdinde, alman idarî tetbirlere ve kolaylıklara rağmen cenebî marka pulluklar aksilameller tevliit etmektedir.

Ticaret kasdile ithal olunan pullukların şereiti ziraiyemize uygunsuzluğundan sarfnazar iktisadî bünyemize de ayrıca icrayı tesir etmektedir.

1927/ 1928/ 1929 ve 1930 seneleri zarfında idarei hususiye bütçelerine yalnız pulluk ve mümasili için vazolunan tahsisat yekûnu 806 128 lira olup senevî vasatısı 201 532 lira teşkil etmektedir. Bu rakam içinde firmaların yaptıkları serbest satışlar dahil değildir. Cenebî pulluklar hakkında arzolunan berveçhi balâ maruzat pulluk meselesinin dahilden temin ve tedariki fikrini ortaya atmaktadır. Bu işin memleket dahilinde temininden elde edeceğimiz faydaları kısaca şöyle hulâsa edebiliriz:

1 - Dahilî imalât bir kontrola tabi tutulacağından yapılacak pulluklar arzu ve şartlara uygun olacaktır.

2 - Senevî pulluk için verilen para dahilinde kalacaktır; bu menfaattan başka bu şubei sanatta memlekette yer tutması temin olunacaktır.

3 - Dahilî imalâthaneler teşvik ve teğip edildiği takdirde, Türkiyanın bir hali harpte pulluksuz kalmaması temin edilecektir.

Elyevm memleketin dör, beş yerinde küçük motörlerle mücehhez imalâthaneler vardırki senevî sa-

tışları 3-4 bin pulluktan ibarettir. Bu imalâthaneleri daimi bir fen kontorolu altında bulundurarak imalâtdaki hendesi hataların tekevvününe mani olmak ve kullanılan mevadî iptidaiyenin matluba muvafakatini temin etmek ve bu müesseselerin eksik olan bazı makinalarını Devlet yardımıyla mübayaaya eylemek ve mamulâtı bir pirimle himaye etmek suretile yapılacak kanunî yardımların atı için büyük bir menfaat temin edeceği ve bu gibi yerli pulluk imalâtı meselesinde memlekette yer tutmasına saik olacağı vekâletimizce kaviyyen ümit edilmektedir.

Bu esaslar dahilinde hazırlanan kanun lâyihasının Vekiler Heyetince müzakere edilerek Büyük Millet Meclisinin tasvibine arz olunmasını istirham eylerim efendim.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar No: 61

Esas No: 1/871

34 - III - 1931

Yüksek Reisliğe

Pulluk kanunu lâyihası ile esbabı mucibesi İktisat Vekili Beyin huzur ile müzakere ve tetkik edildi.

Memleketimize dünyanın her bir tarafından pulluk girmekte ve hatta dün bizden ayrılan yerlerden bile pulluk ithalâtı vaki olmakta ve Hükümetin esbabı mucibesinde gösterildiği gibi bu yüzden de hayli paralarımız harice çıkmaktadır. Halbuki memleketimiz dahilinde bu türlü alât yapacak müesseselerin bulunduğu da görülmektedir. Nitekim geçenlerde Millî İktisat Cemiyetinin açmış olduğu ziraat teknik sergisinden bir çok san'atkârlarımızın bu imalâtı muvafık evsafda yapmakta oldukları ve yalnız kendilerinin bu yoldaki mesailerinin inkişafı için himaye ve teşvika muhtaç oldukları anlaşılmakta idi. İşte bu maksadı teminen Hükümetimizin Meclisi Âliye arzylediği bu lâyiha encümenimizce muvafık görülerek esas itibarile kabulüne karar verilmiş ve aşağıda yazılı sebepler dolayısıyla de bazı maddelerinde tadilât icrası zarurî görülmüştür. Birinci ve ikinci maddedeki tadilât sınıf farkının azaltılmasından ve bir de cümle ve kelime tashihatından ibarettir.

Üçüncü maddedeki değişiklik İktisat Vekâletinin kredi noktai nazarından pulluktan gayri ziraat aletleri imal eden imalâthane sahiplerine de müesseselerini ıslah ve tevsi maksadile muhtaç oldukları yardımı yapabilmesini teminen konan hükümedn ibarettir.

Teşviki sanayi kanununun 15 inci maddesinde ikinci sınıfa dahil bulunupta nevi itibarile memleket iktisadiyatı üzerinde faideli olduğu vekâleti aidesince kabul edilen, sınaî müesseselerin bir takım muafiyetlere mazhar olacağı zikredilmektedir.

Pulluk kanununa göre prim alacak olanlardan teşviki sanayi kanununa nazaran ikinci sınıfa dahil olacaklar için memleket iktisadiyatı üzerinde faideli olmak keyfiyetinin takdir hakkını vekâlete terketmeyip bunların bu evsafı haiz olanlardan bulunduğunu teminen dördüncü madde tesbit edilmiştir. Beşinci madde hariçten gelen ve gümrük resminden muaf oldukları cihetle muamele vergisi de vermiyen eenebi mamulâtlarla muamele vergisine tabi olan yerli mamulât arasındaki müsavatsızlığın kaldırılmasını teminen yazılmıştır.

Lâyihanın yedinci maddesindeki hükmün birinci maddesinde yazılı olan hükme benzemesi dolayısıyla bu maddenin tayyi tensip edilmiştir. Teşvik ve prime ait mevzuatın teşviki sanayi kanununda olduğu gibi muayyen ve mahdut bir zaman için olması iktiza edeceğinden bu kanunun hükümlerinin de 15 sene mer'î olduğuna dair bir maddenin ilâvesi münasip görülmüş ve bunun için de onuncu madde tesbit olunmuştur. Şekle riayeten lâyihanın 8 ve 9 uncu maddelerinin hükümleri ikiye tefrik edilerek 11 ve 12 inci maddeler halinde yazılmıştır.

Teşviki sanayi kanununun onuncu maddesinin ikinci fıkrasında "sınaî müesseselerin mevadî iptidaiye ve mamule nakliyatı hakkında İcra Vekilleri Heyeti kararile hususî tenzilâtlı tarifeler tatbik edilebilir ve bu takdirde tatbiki kabul edilen tenzilâtlı tarifelerden istifade ettirilmeyen müesseselere tenzilât miktarınca prim itası mecburî olur., dendiği halde şimdiye kadar bu hükmün tat-

bik edilmesi teşviki sanayi kanunundan matlup maksatları tam manasile temin etmemiş olacağından bu hükmün tatbiki ve geçenlerde Ankarada toplanan Ziraat Kongresinin alâti ziraiye hakkındaki faideli mukarreratının bu kanunla temin edilmiş olanlarından gayrisinin, yani muattal bir halde bulunan buharlı terazili pulluklardan istifade etmek ve millî serveti kederden kurtarmak ve diğer taraftan tevsiî ziraate yardım edebilmek için bunların sarfedecekleri yerli maden kömürlerinin tenzilâtı tarifeye tabi tutulması, yerli alâti ziraiyenin sürümünü temin için imalâthane sahiplerinin çiftçiden alacakları azamî bir sene vadeli satış senetlerinin Ziraat Bankasıncı iskonto edilmesi ve imalâthane sahiplerinin ellerinde bulunan istok mamulâta karşı diğer mahsulâtı arziye gibi karşılık tutularak avans verilmesi, alâti ziraiyenin istimal müddetinin arttırılması ancak yedek parçalarının kolaylıkla ve ehven bir surette bulunabilmesine vabeste olduğundan bunu teminen acentalarına satış fiyatlarının mürakabesi ve yedek parçası bulundurmalarının mecburî tutulması ve ziraat makinisti yetiştiren hususî müesseselerin himaye ve teşviki ve kursların açılması gibi hususların hükümetçe nazarı itibare alınması encümenimizin de cümle temenniyatındandır.

Havalesi veçhile Bütçe Encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

İktisat En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza
<i>M. Rahmi</i>	<i>Ali Rıza</i>		<i>Fayik</i>	<i>Tahsin</i>	<i>Kemal</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Mardin	Manisa	İzmir	İstanbul	Denizli	
<i>Nuri</i>	<i>Yaşar</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>E. Aslan</i>	<i>İsmail</i>

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
M. No: 88
Esas No: 1/871

26/III/1931

Yüksek Reisliğe

Mamulâtı dahiliyenin himayesi için pulluk imalâthanelerine yardım maksadile hazırlanıp İktisat Encümenince tetkik edildikten sonra Encümenimize tevdi kılınan kanun lâiyhası İktisat Vekili Beyin huzurile müzakere edilerek İktisat Encümeninin tadilâtı dairesinde Encümenimizce de kabul edilmiştir. Ancak geçen sene Meclisi Âlice kabul olunan pulluk ve diğer zirai alât için bir sermaye tesisine dair olan 1681 numaralı kanunun meriyetinin devamına lüzum kalmadığı cihetle lâiyhaya bunun lâğvına dair 11 inci olarak bir madde ilâve edilmiştir. Müstacelen müzakere edilmek üzere Umumi Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis V.	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza
Burdur	Gazi Antep	Giresun	Aydın	Elâziz	Erzurum
<i>Vahit</i>	<i>Remzi</i>	<i>Kâzım</i>	<i>Mühendis Mitat</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Aziz</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Isparta	Konya	Kütahya	Niğde	Sivas	Maraş
<i>Mükerrem</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>Niyazi Asım</i>	<i>Faik</i>	<i>Rasim</i>	<i>Behçet</i>
Âza	Âza				
Yozgat	Tokat				
<i>S. Sırrı</i>	<i>M. Şevket</i>				

Madde 11 — Pulluk ve diğer zirai alât için bir sermaye tesisi hakkındaki 1689 numaralı kanun mülgadır.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Pulluk kanununun lâiyhası

MADDE 1 — Senevî satış miktarları asgari (250) adet olan ve mamulâtlarının evsafı fenniye-leri derecei kâfiyede görülen yerli pulluk imalâthanelerine; senevî satış miktarları üzerinden yedinci madde mucibince her sene bu maksatla bütçeye konacak miktar dahilinde bir prim vermeğe Hükümet mezundur.

Senevî satış miktarlarına göre müesseselerin dereceleri berveçhi zirdir:

Birinci sınıf: Senevî satışları (250-1000) pulluk olan müesseseler.

İkinci sınıf: Senevî satışları (1000-2000) pulluk olan müesseseler.

Yüksek sınıf: Senevî satışları (2000) den yukarı olan müesseseler.

MADDE 2 — İşbu kanuna göre verilecek olan prim pullukları tesbit edilecek satış fiyatları üzerinden hesap olunur ve bu suretle birinci sınıf müesseselerde beher pulluğun satış fiyatının % onu kadar ikinci sınıfta % on iki buçuğa kadar; ve yüksek sınıf müesseselerde ise yüzde on beşi kadar prim verilir.

MADDE 3 — Birinci maddede tasrih olunan evsafı haiz yerli pulluk imalâthanelerinde, imalâtı ıslah ve tevsi maksadile vücuda getirilecek teçhizat ve tesisat için imalâthane sahiplerine bilâfaiz on bin liraya kadar ikraz yapmağa İktisat Vekâleti salâhiyetlidir. İşbu meblâğ tavizen ve gösterilecek bir teminat mukabilinde verilip on sene ve on müsavi taksitte istifa olunur.

MADDE 4 — İşbu kanunun tatbiki suretleri İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak bir talimatname ile tayin ve tesbit olunur.

MADDE 5 — Talimatname mucibince talep olunacak evrak vesai ki hilâfı hakikat tanzim edenler ve Devletten aldığı parayı makine ve alât mübayaasının gayrısında kullananlardan yapılan muavenetler muaccelen istifa olunduğu gibi, muavenet miktarının iki misli de para cezası olarak ayrıca hüküm ve tahsil olunur. Bu gibilere karşı ceza kanununda gösterilen cezalar ayrıca hükmolunur.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Pulluk kanununun lâiyhası

MADDE 1 — Senevî satış miktarları asgari 250 adet olan ve mamulâtlarının fennî vasıfları derecesi kâfi görülen yerli pulluk imalâthanelerine ikinci maddede gösterilen nisbetler dahilinde prim verilir ve her sene bu maksatla İktisat Vekâleti bütçesine kâfi miktarda tahsisat konur. Senevî satış miktarlarına göre mezkûr müesseselerin dereceleri aşağıda yazıldığı gibidir:

Birinci sınıf - senevî satışları 2000 den yukarı olan müesseseler.

İkinci sınıf - senevî satışları 250 - 2000 pulluk olan müesseseler.

MADDE 2 — Bu kanuna göre verilecek olan prim pullukların tesbit edilecek müessese satış fiyatları üzerinden hesap olunur ve bu suretle birinci sınıf müesseselere beher pulluğun satış fiyatının % 15 i, ikinci sınıf müesseselere ise % 12,5 ğu prim verilir.

MADDE 3 — Birinci maddede tasrih olunan evsafı haiz yerli pulluklarla birlikte diğer ziraat aletleri imalâthanelerinde imalâtı ıslah ve tevsi maksadile vücude getirilecek teçhizat ve tesisat için imalâthane sahiplerine bilâ faiz on bin liraya kadar ikraz yapmağa İktisat Vekâleti salâhiyettardır.

Bu meblâğ tavizen ve gösterilecek bir teminat mukabilinde verilip on sene ve on müsavi taksitte istifa olunur.

MADDE 4 — Bu kanuna göre prim alacak olan müesseseler teşviki sanayi kanununun ikinci maddesi mucibince ikinci sınıfa dahil müesseselerden oldukları takdirde mezkûr kanunun 15 inci maddesinde yazılı olduğu veçhile memleket iktisadiyatı üzerinde faideli müesseseler imtiyazını haiz olurlar.

MADDE 5 — Hariçten gelen ziraat aletlerinin gümrük muamele vergilerinden muafiyeti devam etmediği müddetçe bu kanun mucibince prim alan müesseselerde imal edilen ziraat aletlerinden muamele vergisi almamaz.

MADDE 6 — İşbu kanunun tatbiki tarihinden itibaren gerek Devlet ve gerekse müessesatı resmîye tarafından yapılacak bilûmum pulluk ve sair alâti ziraiye mübayaasında teşviki sanayi kanununun on üçüncü maddesi ahkâmı caridir. Ancak dahili mamulât ihtiyaca kâfi gelmediği takdirde ecnebi markalarının mübayaası İktisat Vekâletinin muvafakat ve kontrolü tahtında iera edilebilir.

MADDE 7 — İşbu kanunun tatbiki için her sene İktisat Vekâleti bütçesine miktarı kâfi tahsisat konur.

MADDE 8 — İşbu kanunla derpiş olunan muavenetlerin ifası için her sene İktisat Vekâleti bütçesine mevzu tahsisata müsteniden icabında Ziraat Bankasından kısa vadeli istikraz aktine İktisat Vekâleti mezundur.

MADDE 9 — İşbu kanun tarihi neşrinden iki ay sonra meri olup tatbıkına İktisat ve Maliye Vekilleri memurdurlar.

MADDE 6 — Dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Beşinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Sekizinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Bu kanun on beş sene için mer'idir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümleri neşri tarihinden iki ay sonra muteberdir.

MADDE 12 — Bu kanunun hükümlerinin icrasına Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

11 - III - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>
S. İ. M. V.		
Hasta		

